

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

PATIKRINIMO ATASKAITA

UAB „VILNIAUS VIEŠASIS TRANSPORTAS“ PASLAUGŲ TEIKIMO VERTINIMAS

2022-09-30 Nr. R-05-8

Su audito ataskaita galima susipažinti
Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
internetu puslapyje adresu www.vilniuskontrolė.lt

TURINYS

PATIKRINIMO TIKSLAS IR APIMTIS	3
ĮŽANGA	4
PATIKRINIMO REZULTATAI	5
Įvykdyti ne visi suplanuoti reisai	5
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	9
PRIEDAI	
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	11
2 priedas. Duomenys apie autobusų ir troleibusų suplanuotų reisų vykdymą	12
3 priedas. Duomenys apie autobusų ir troleibusų vairuotojų neišvykimo į reišus priežastis	13
4 priedas. Duomenys apie autobusų ir troleibusų vairuotojų pareigybių užimtumą	14
5 priedas. Duomenys apie 2022 m. I pusmetį dirbusius vairuotojus ir viršvalandinį darbą	15

PATIKRINIMO TIKSLAS IR APIMTIS

Vadovaudamiesi Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus pavedimu¹, atlikome UAB „Vilniaus viešasis transportas“ paslaugų teikimo vertinimą. Patikrinimo tikslas – įvertinti, kiek vilniečiams nebuvo suteikta viešojo transporto paslaugų dėl neįvykdytų maršrutų, priežastis, baudų skaičių ir sumą bei įmonei padarytą žalą, atsižvelgiant į Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto posėdžio Nr. 78 4 klausimo protokolinią nutarimą.

Atlikdami vertinimą, nagrinėjome Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutartį², UAB „Vilniaus viešasis transportas“ valdybos posėdžių protokolus³, pareigybių ir darbo vietų (etatų) sąrašus⁴, Uždarnosios akcinės bendrovės „Vilniaus viešasis transportas“ atlygio politikos nuostatus⁵, generalinio direktoriaus įsakymą dėl UAB „Vilniaus viešasis transportas“ darbuotojų garantijos tęstinumo⁶, Kolektyvines sutartis⁷, susipažinome su pateikta informacija apie suplanuotus ir įvykdytus reisus, skirtas baudas už neįvykdytus reisus, suplanuotos ridos vykdymą, autobusų ir troleibusų vairuotojų pareigybių užimtumą, vairuotojų skaičiaus pokyčius, vairuotojų vidutinį darbo užmokestį, gautus skundus dėl paslaugų teikimo.

Vertiname, ar UAB „Vilniaus viešasis transportas“ įvykdė visus suplanuotus reisus, ar už neįvykdytus reisus gavo baudas, analizavome neįvykdytų reisų priežastis.

Vertinimo laikotarpis – 2021 metai ir 2022 m. sausio – birželio mėn.

¹ Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2022-08-08 pavedimas Nr. B-02-11 ir 2022-08-16 Nr. V-02-12 „Dėl UAB „Vilniaus viešasis transportas“ paslaugų teikimo vertinimo“.

² UAB „Vilniaus viešasis transportas“, SĮ „Susisiekimo paslaugos“, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2020-12-31 sutartis Nr. A64-525/20.

³ 2021-01-22 Nr. VP-1(1.15), 2022-02-22 Nr. VP-2(1.15), 2021-03-22 Nr. VP-4(1.15), 2021-04-23 Nr. VP-7(1.15), 2021-06-21 Nr. VP-14(1.15), 2021-07-19 Nr. VP-15(1.15), 2021-07-26 Nr. VP-16(1.15), 2021-08-20 Nr. VP-17(1.15), 2021-09-06 Nr. VP-18(1.15), 2021-09-30 Nr. VP-20(1.15), 2021-10-21 Nr. VP-22(1.15), 2021-11-18 Nr. VP-25(1.15), 2021-12-16 Nr. VP-27(1.15), 2022-01-20 Nr. VP-2(1.15), 2022-02-01 Nr. VP-3(1.15), 2022-02-24 Nr. VP-4(1.15), 2022-03-03 Nr. VP-5(1.15), 2022-03-17 Nr. VP-6(1.15), 2022-04-07 Nr. VP-7(1.15), 2022-04-21 Nr. VP-9(1.15), 2022-05-19 Nr. VP-11(1.15), 2022-06-16 Nr. VP-13(1.15), 2022-07-21 Nr. VP-14(1.15).

⁴ UAB "Vilniaus viešasis transportas" generalinio direktoriaus 2021-01-11 įsakymu Nr. P/D-18, 2021-10-15 įsakymu Nr. P/D-253, 2022-04-25 įsakymu Nr. P/D-88 ir 2022-06-10 įsakymu Nr. P/D-134 patvirtintas UAB "Vilniaus viešasis transportas" pareigybių ir darbo vietų (etatų) sąrašas.

⁵ Patvirtinta UAB „Vilniaus viešasis transportas“ valdybos 2021-09-07 nutarimu Nr. VP-19(1.15).

⁶ UAB „Vilniaus viešasis transportas“ generalinio direktoriaus 2022-04-22 įsakymas Nr. V-49(1.12).

⁷ UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ir Viešojo transporto vieningos darbuotojų profesinės sąjungos 2018-08-17 kolektyvinė sutartis Nr. 48-F-2018/335, UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ir Viešojo transporto vieninga darbuotojų profesinės sąjungos 2021-05-10 kolektyvinė sutartis Nr. 48-F-2021/177.

IŽANGA

UAB „Vilniaus viešasis transportas“ (toliau – VVT) misija – vežti keleivius vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais Vilniaus mieste ir gretimose savivaldybėse. Pagrindinė jos veikla – keleivių vežimas nustatytais maršrutais. VVT duomenimis Vilniuje yra 78 autobusų ir 18 troleibusų maršrutų. Autobusų maršrutų ilgis sudaro 1802 km., o troleibusų 412,7 km. Darbo dienomis į miesto gatves keleivių vežti išvyksta 339 autobusai ir 188 troleibusai, o poilsio dienomis – 200 autobusų ir 104 troleibusai⁸.

Vilniaus miesto savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) parengta lūkesčių deklaracija⁹ VVT, kurioje išreiškiami Savivaldybės, kaip vienintelio VVT akcininko lūkesčiai ir norai Bendrovės veiklos atžvilgiu. Vienas iš pagrindinių Savivaldybės lūkesčių – aukštos kokybės paslaugų teikimas klientams. Lūkesčių deklaracijoje nurodyta, kad VVT privalo siekti: didesnio keleivių vežimo vidutinio greičio, keleivių vežimo tvarkaraščių laikymosi ir punktualumo, techniškai tvarkingų transporto priemonių saugumo, transporto priemonių švaros ir estetinio vaizdo, maksimalaus transporto priemonių pritaikymo negalią turintiems ir senyvo amžiaus keleiviams, aukštos vairuotojų darbo kultūros ir aptarnavimo kokybės gerinimo, efektyvaus integravimosi į SĮ “Susisiekimo paslaugos” (toliau – SĮSP) viešojo transporto eismo valdymo centrą¹⁰.

SĮSP atsakinga už maršrutų organizavimą – sudaro maršrutų trasas, viešojo transporto eismo tvarkaraščius, matavimo aktus, parenka transporto priemonių kiekį, talpą maršrutui aptarnauti, išduoda leidimus VVT vežti keleivius sudarytais maršrutais, steigia/panaikina maršrutus, atlieka maršrutų trasų pakeitimus ir (ar) pratęsimus, transporto priemonių kiekių maršrutuose pakeitimus¹¹.

VVT privalo užtikrinti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹² patvirtintų maršrutų vykdymą. VVT įsipareigojo nustatytais maršrutais pagal tvarkaraščius teikti viešąsias keleivių vežimo paslaugas, laikytis patvirtinto transporto priemonių išleidimo plano maršrutuose – išleisti į maršrutus suderintą skaičių transporto priemonių pagal numatytą tipą bei talpą ir su keleivių skaičiavimo įranga¹³.

⁸ <https://www.vilniausviesasistransportas.lt/veikla-2/>

⁹ Deklaracija parengta 2019 m. lapkričio mėn.

¹⁰ <https://www.vilniausviesasistransportas.lt/lukesciu-deklaracija/>

¹¹ 2020-12-31 Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties Nr. A64-525/20 priedo P2 1.1.1 p., 1.1.3 p.

¹² Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-12-31 įsakymas Nr. 30-2978/20 „Dėl privalomų aptarnauti vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutų trasų sąrašo tvirtinimo“ (2021-04-29 įsakymo Nr. 30-1143/21 redakcija).

¹³ 2020-12-31 Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties Nr. A64-525/20 2.1.1 p, priedo P2 1.1.2 p.

PATIKRINIMO REZULTATAI

Įvykdyti ne visi suplanuoti reisai

SĮSP 2021 m. suplanavo 1 162 101,5 autobusų ir troleibusų reisu, o 2022 m. I pusmečiui – 644 237,5 reisu, kuriuos VVT turėjo įvykdyti. Palyginus SĮSP suplanuotus reisu 2021 m. I pusmetį ir 2022 m. I pusmetį nustatyta, kad 2022 m. I pusmečiui suplanuota 119 809 daugiau reisu, negu 2021 metais tuo pačiu laikotarpiu (2021 m. I pusmečiui suplanuoti 524 428,5 reisai: iš jų 140 824,5 troleibusų reisai ir 383 604 autobusų reisai, 2022 m. I pusmečiui – 644 237,5 reisai, iš jų 201 665,5 troleibusų reisai ir 442 572 autobusų reisai). Pažymėtina, kad dėl COVID – 19 pandemijos¹⁴ 2021 metais reisu skaičius buvo mažesnis.

VVT 2021 metais neįvykdė visų maršrutuose suplanuotų reisu (suplanuoti 1 162 101,5 reisai, įvykdyti 1 158 587 reisai, neįvykdyti 3 514,5 reisai). Vadovaujantis Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų sutarties¹⁵ 1.3.3 punkto reikalavimais 2021 metais baudos už neįvykdytus reisu nebuvo taikytos. VVT 2022 metų I pusmetį taip pat neįvykdė visų suplanuotų reisu (suplanuoti 644 237,5 reisai, įvykdyti 638 891,5 reisai, neįvykdyti 5 346 reisai) (žr. 2 priedą). VVT už 2022 m. I pusmetį neįvykdytus 2 293,5 reisu baudos netaikytos atsižvelgiant į Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų sutartyje (1.3.3 punktas) nustatytus baudų netaikymo atvejus (pvz., įvyko eismo įvykis, kuriame dalyvavo transporto priemonė, ne dėl transporto priemonės vairuotojo kaltės; Eismo valdymo centras užfiksavo eismo spūstis, dėl kurių transporto priemonė neatvyko nustatytu laiku; kai keliamas pavojus keleivių arba eismo saugumui ir kt.), o už 3 052,5 neįvykdytus reisu taikytos baudos. VVT 2022 m. sausio mėn. neįvykdė 1 455,5 reisu (1,3 proc. planuotų reisu), birželio mėn. – 1 383 reisu (1,3 proc. planuotų reisu), gegužės mėn. – 129 reisu (0,1 proc. planuotų reisu), vasario mėn. – 85 reisu (0,1 proc. planuotų reisu). VVT 2022 m. I pusmetį neįvykdyti reisai, už kurių neįvykdymą VVT skirtos baudos, sudarė 0,47 proc. suplanuotų reisu.

Pagal Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutartį¹⁶ vežėjui už kiekvieną neįvykdytą reisą skiriama 50 Eur bauda, jei dėl jo kaltės neįvykdytas tvarkaraštyje numatytas reisas, kai nėra reiso neįvykdymą pateisinančių aplinkybių, numatytų sutartyje.

VVT dėl neįvykdytų reisu 2022 m. I pusmetį priskaičiuota 152 625 Eur baudų: sausio mėn. – 72 775 Eur, vasario mėn. – 4 250 Eur, gegužės mėn. – 6 450 Eur, birželio mėn. – 69 150 Eur. Atsižvelgiant į priskaičiuota baudų sumą, VVT gavo mažesnę kompensaciją nuostoliams dėl keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo viešojo transporto maršrutais padengti. Dėl

¹⁴ Uždarnosios akcinės bendrovės „Vilniaus viešasis transportas 2022-02-14 raštas Nr. S11-214(1.20).

¹⁵ 2020-12-31 Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties Nr. A64-525/20.

¹⁶ Ten pat, priedo P7 3 p.

sumažėjusios kompensavimo sumos VVT 2022 m. I pusmetį padidėjo nuostoliai dėl keleivių vežimo vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo viešojo transporto maršrutais.

VVT dėl neįvykdytų reisų patyrė žalą – negavo pajamų, dėl 152 625 Eur baudų (jų apimtimi negavo planuotų dotacijų) padidėjo bendrovės nuostoliai, tačiau priežastys lėmusios neįvykdytus reišus yra objektyvios.

VVT nurodė priežastis, dėl kurių buvo neįvykdyti reisai; vairuotojų nedarbingumas dėl COVID-19 pandemijos laikotarpiu, peršalimo ligos, gripas, kitos ligos, vairuotojų nušalinimo nuo darbo, atsisakius tikrintis sveikatą, testuotis dėl COVID-19 ligos, vairuotojų atostogų, autobusų ir troleibusų vairuotojų trūkumo. VVT nurodytos aplinkybės (vairuotojų nedarbingumas COVID-19 pandemijos laikotarpiu, peršalimo ligos, gripas, kitos ligos, vairuotojų nušalinimas nuo darbo, atsisakius tikrintis sveikatą, testuotis dėl COVID-19 ligos) dėl tvarkaraščiuose numatytų neįvykdytų reisų yra nepriklausančios nuo vežėjo, tačiau jos nenumatytos Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutartyje. Sutartyje nenumačius visų reiso neįvykdymą pateisinančių aplinkybių, VVT skiriamos baudos už kiekvieną neįvykdytą reisą.

Išanalizavę 2022 m. vairuotojų sergamumo rodiklius nustatėme, kad 2022 m. vasario mėn. buvo didžiausias dienos sergamumo rodiklis, t. y. vidutiniškai kas dieną sirgo 186 VVT vairuotojai. Nuo 2022 m. kovo mėn. sergamumo rodiklis mažėjo: kovo mėn. šis rodiklis buvo 116 vairuotojų, balandžio mėn. – 84 vairuotojai, gegužės mėn. 87 vairuotojai, o birželio mėn. – 77 vairuotojai. Nors 2022 m. birželio mėn. vairuotojų sergamumo rodiklis sumažėjo, tačiau padidėjo neįvykdytų reisų skaičius dėl suplanuotų vairuotojų atostogų. Palyginus 2022 m. gegužės ir birželio mėnesius, atostogas planuojančių vairuotojų skaičius 2022 m. birželio mėn. išaugo 59 proc. Pagal Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutartį¹⁷ vežėjas privalo laikytis patvirtinto transporto priemonių išleidimo plano maršrutuose. Be to, Kolektyvinėse sutartyse¹⁸ nustatyta, kad atostogų preliminarinius grafikus sudaro žemiausios padalinio grandies vadovas, atsižvelgdamas į tai, kad tam tikrais laikotarpiais nesutrikėtų darbas. VVT atlikdama vežėjo funkcijas, vairuotojų atostogų laiką turėtų planuoti atsižvelgdama į galimybes įvykdyti suplanuotą reisų skaičių.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu¹⁹ patvirtino darbų ir veiklų, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, prieš pradėdant dirbti ir (ar) vykdyti veiklą ir (ar) atnaujinant veiklą

¹⁷ 2020-12-31 Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties Nr. A64-525/20, priedo P2 1.1.2 p.

¹⁸ UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ir Viešojo transporto vieningos darbuotojų profesinės sąjungos 2018-08-17 kolektyvinė sutartis Nr. 48-F-2018/335 (galioja iki 2022-08-22), 92 p.; UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ir Viešojo transporto vieninga darbuotojų profesinės sąjungos 2021-05-10 kolektyvinė sutartis Nr. 48-F-2021/177, 85 p.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-05-07 nutarimu Nr. 544 patvirtintas Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams pasitikriniams ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašas (2021 m. liepos 14 d. nutarimo Nr. 559 redakcija), 2.6 p.

pasitikrinusiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašą (toliau – Darbų sąrašas), kuriame nurodyta viešojo transporto ir keleivių vežimo veikla. Darbuotojai, nurodyti Darbų sąraše, privalėjo pasitikrinti prieš pradėdami dirbti ir (ar) vykdyti veiklą ir (ar) atnaujindami veiklą ir (ar) periodiškai pasitikrinti sveikatą, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas²⁰. Pagal Darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sveikatos tikrinimosi tvarką darbdavys privalo užtikrinti, kad Darbų sąraše nurodytus darbus dirbtų tik sveikatą pasitikrinę darbuotojai, nesergantys užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas²¹. Vadovaujantis minėtu nutarimu VVT buvo patvirtinta darbuotojų profilaktinio periodinio privalomo tikrinimosi, ar neserga Covid -19 liga (koronaviruso infekcijos) tvarka²², pagal kurią VVT nušalino nuo darbo privalomų kriterijų neatitinkančius ir testuotis atsisakiusius vairuotojus. Dėl nurodytų priežasčių VVT 2022 m. sausio mėn. nuo darbo nušalino vidutiniškai 10 vairuotojų (žr. 3 priedą).

VVT generalinio direktoriaus įsakyme²³ buvo nustatyta, kad darbdavys apmoka darbuotojų patirtas išlaidas tyrimams atlikti, kompensuodamas darbuotojams fiksuotą 13 Eur sumą vienam tyrimui. Išlaidų kompensavimo terminas buvo nustatytas iki 2021 m. gruodžio 31 d., vėliau pratęstas iki 2022 m. vasario 28 d.²⁴ Bendrovės sprendimams kompensuoti privalomus periodinius tikrinimus dėl Covid – 19 pritarė VVT valdyba²⁵. VVT darbuotojams kompensavo 11 388 Eur patirtas išlaidas tyrimams (greitieji antigenų testai) atlikti.

VVT 2022 metais I pusmetį neįvykdė visų suplanuotų reisų pagal patvirtintus maršrutus ir dėl vairuotojų trūkumo. Generalinio direktoriaus įsakymu²⁶ VVT patvirtintos 1444 autobusų ir troleibusų

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 -05-07 nutarimu Nr. 544 patvirtinta Darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sveikatos tikrinimosi tvarka (2021-03-26 nutarimo Nr. 178 redakcija), 2 p.

²¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 -05-07 nutarimu Nr. 544 patvirtinta Darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sveikatos tikrinimosi tvarka (2021-03-26 nutarimo Nr. 178 redakcija), 10 p.

²² UAB „Vilniaus viešasis transportas“ generalinio direktoriaus 2021-07-23 įsakymas Nr. V-180(1.12) „Dėl UAB „Vilniaus viešasis transportas“ darbuotojų profilaktinio periodinio privalomo tikrinimosi dėl Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos) paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino metu“ (su vėlesniais pakeitimais 2021-09-08 Nr. V-214(1.12), 2021-09-16 Nr. V-221(1.12), 2021-09-17 Nr. V-224(1.12), 2021-09-21 Nr. V-226(1.12), 2021-11-30 Nr. V-263(1.12), 2022-01-07 Nr. V-4(1.12), 2022-01-19 Nr. V-11(1.12)).

²³ UAB „Vilniaus viešasis transportas“ generalinio direktoriaus 2021-11-30 įsakymas Nr. V-263(1.12).

²⁴ Valdybos posėdžio 2022-01-13 protokolas Nr. VP-1(1.15) UAB „Vilniaus viešasis transportas“ generalinio direktoriaus 2022-01-19 įsakymas Nr. V11(1.12).

²⁵ Valdybos posėdžio 2021-11-18 protokolas Nr. VP-25(1.15), 2022-01-13 Nr. VP-1(1.15).

²⁶ UAB "Vilniaus viešasis transportas" generalinio direktoriaus 2021-01-11 įsakymas Nr. P/D-18 ir 2021-10-15 įsakymas Nr. P/D-253.

vairuotojų pareigybės (etatai), kurių skaičius nesikeitė ir 2022 metais²⁷. VVT ne visi patvirtinti etatai buvo užimti: 2021 m. sausio 1 d. buvo užimta 92 proc. patvirtintų vairuotojų etatų, 2021 m. gruodžio 31 d. – 85,6 proc., o 2022 m. birželio 30 d. – 83,1 proc. Neįvykdytiems reisams turėjo įtakos ir vairuotojų skaičiaus mažėjimas, nes VVT iš užimamų pareigų atleido daugiau vairuotojų negu priėmė: 2021 m. priimta 40 naujų vairuotojų, atleistas 131 vairuotojas, o 2022 m. I pusmetį priimti 29 nauji vairuotojai, atleisti 57 vairuotojai. VVT 2021 m. priimta vairuotojų 69,5 proc. mažiau nei atleista, o 2022 m. I pusmetį – 49,1 proc. mažiau nei atleista. VVT daugiausia dirbančių vairuotojų (53,8 proc.) turi 11 ir daugiau metų darbo stažą, o nauji priimti vairuotojai sudaro tik 4,1 proc. visų dirbančių vairuotojų.

Didėjant neužimtų autobusų ir troleibusų vairuotojų etatų skaičiui (2021 m. sausio 1d. buvo neužimti 115,5 vairuotojų etatai, 2021 m. gruodžio 31 d. – 208, o 2022 m. birželio 30 d. – 244,25) (žr. 4 priedą), VVT ne visada gali teikti viešąsias keleivių vežimo paslaugas pagal tvarkaraščius.

VVT nuo 2022 m. balandžio mėn. padidino vairuotojų darbo užmokestį: nustatytas 5 proc. (0,30 Eur už išdirbtą darbo valandą) priedas už kilnojamojo pobūdžio darbą, padidintas tarifinis atlygis 0,16 Eur/val., visiems vairuotojams suvienodintos priemokos už kvalifikacines klases iki 20 proc. (3 kvalifikacinei klasei priemoka padidėjo 7 proc., 2 kvalifikacinei klasei – 5 proc.), pradėta mokėti 3 proc. priemoka už stažą vairuotojams, kuriems baigėsi 3 mėn. išbandymo laikotarpis, iki sueis vienu metų stažas. Nors VVT didina vairuotojų darbo užmokestį, tačiau 2022 m. balandžio-birželio mėn. buvo priimta tik 12 naujų vairuotojų.

Palyginę VVT vairuotojų vidutinį darbo užmokestį 2021 m. ir 2022 m. birželio mėn., nustatėme, kad 2022 m. birželio mėn. autobusų ir troleibusų vairuotojų vidutinis darbo užmokestis padidėjo 438 Eur (2021 m. birželio mėn. vidutinis atlyginimas 1345 Eur, 2022 m. birželio mėn. – 1783 Eur). Šiam padidėjimui įtakos turėjo ne tik vairuotojų darbo užmokesčio padidinimas nuo 2022 m. balandžio mėn., tačiau ir tai, kad 2021 metų pradžioje buvo skelbtos prastovos dėl Covid – 19 pandemijos, nustatyta 13 proc. mažesnė rida negu 2022 m. birželio mėn. Be to, lyginant 2021 m. birželio mėn. ir 2022 m. tą patį laikotarpį, 2022 m. birželio mėn. padidėjo autobusų ir troleibusų vairuotojų viršvalandžių ir darbo dienų poilsio dienomis skaičius. Nustatėme, kad 2022 m. birželio mėn. viršvalandžių ir darbo dienų poilsio dienomis skaičius buvo 13 992 val. didesnis nei 2021 m. birželio mėn. (2021 m. birželio mėn. dirbta 6 482 val. viršvalandžių, 2022 m. birželio mėn. – 13 086 val. viršvalandžių ir 7 388 val. darbo poilsio dienomis). VVT esant autobusų ir troleibusų vairuotojų trūkumui, didėja dirbančių vairuotojų dirbtų viršvalandžių skaičius (žr. 5 priedą).

²⁷ UAB "Vilniaus viešasis transportas" generalinio direktoriaus 2022-04-25 įsakymu Nr. P/D-88 ir 2022-06-10 įsakymu Nr. P/D-134 patvirtintas UAB "Vilniaus viešasis transportas" pareigybių ir darbo vietų (etatų) sąrašas.

VVT siekdama pritraukti naujus vairuotojus, taiko skatinimo priemones (darbuotojams numatyta vienkartinė 150 Eur išmoka už rekomenduotą ir 6 mėn. išdirbusį vairuotoją, apmokomi vairuotojai (organizuojami T ir D vairuotojų mokymo kursai)), gerina darbo sąlygas (vairuotojų poilsui įrengtos naujos poilsio patalpos Skalvių žiede, 2022 m. planuoja įrengti dar 5 vietas).

Problema dėl autobusų ir troleibusų vairuotojų trūkumo yra visame keleivių vežimo sektoriuje. Lietuvos keleivių vežimo asociacija dėl nuolatinio vairuotojų trūkumo raštu kreipėsi į Lietuvos Respublikos valdžios institucijas nurodydama problemas, su kuriomis susiduria keleivių vežimo sektorius, ir pasiūlė problemų sprendimo būdus²⁸. Lietuvos keleivių vežimo asociacija nurodė pagrindines autobusų ir troleibusų vairuotojų trūkumo priežastis:

- aukštas minimalus amžius vairuoti D ir T kategorijų transporto priemones (21 ir 24 metai);
- nesudarytos palankios sąlygos rinktis vairuotojo profesiją vidurinę mokyklą ar privalomą karinę tarnybą baigusiams jaunuoliams;
- ilgas ir brangiai kainuojantis pasirengimas įsigyti vairuotojo kvalifikaciją;
- ilgai trunkančios ir ap sunkintos užsieniečių iš trečiųjų šalių įsidarbinimo galimybės;
- iššūkis Užimtumo tarnybai dėl per trumpą laiką atsiradusios milžiniškos autobusų ir troleibusų vairuotojų paklausos.

Rekomendacijos

UAB „Vilniaus viešasis transportas“ generaliniam direktoriui rekomenduojame:

1. Inicijuoti Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties pakeitimus, papildant reiso neįvykdymą pateisinančias aplinkybes, kurios gali atsirasti ne dėl vežėjo kaltės.
2. Parengti priemonių planą dėl nustatytuose maršrutuose suplanuotų reisų įvykdymo.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Inicijuoti Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties pakeitimus, papildant reiso neįvykdymą pateisinančias aplinkybes, kurios gali	UAB „Vilniaus viešasis transportas“	1. Parengti Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų teikimo sutarties (toliau – Paslaugų sutartis) priedo P2 „Maršrutų	2022-11-30

²⁸ Lietuvos keleivių vežimo asociacijos raštas 2022-08-09 Nr. S-039 „Dėl autobusų ir troleibusų vairuotojų trūkumo“.

	atsirasti ne dėl vežėjo kaltės.		organizavimo ir vykdymo tvarka“ 1.3.3. p. pakeitimą, papildant reiso neįvykdymą pateisinančių aplinkybių, kurios gali atsirasti ne dėl vežėjo kaltės, sąrašą. 2. Vadovaujantis Paslaugų teikimo sutarties 15.2 p. kreiptis į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją ir SĮ „Susisiekimo paslaugos“ dėl Paslaugų sutarties pakeitimo.	2022-12-15
2.	Parengti priemonių planą dėl nustatytuose maršrutuose suplanuotų reisų įvykdymo.	UAB „Vilniaus viešasis transportas“	Parengti priemonių, kurios padės užtikrinti nustatytuose maršrutuose suplanuotų reisų įvykdymą, planą.	2022-11-30

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos

vyriausioji patarėja

tarnautoja

teisininkas

Birutė Žilėnienė

Daiva Kirkilienė

Marius Gumbrevičius

Susipažinau:

UAB „Vilniaus viešasis transportas“ generalinis direktorius

Darius Aleknavičius

Santrumpos ir sąvokos

VVT – UAB „Vilniaus viešasis transportas“

SĮSP – SĮ „Susisiekimo paslaugos“

Savivaldybė – Vilniaus miesto savivaldybė

Maršrutas – gatvės ar kelio trasa, kuria keleiviai vežami transporto priemone nustatytu dažnumu, kelionės metu įlaipinant/išlaipinant keleivius tik tam tikslui nustatytoje stotelėje, laikantis iš anksto nustatytų eismo tvarkaraščių.

Reisas – reiškia transporto priemonės kelionę konkrečiu maršrutu, apimančią išvykimą iš maršruto pradinės stotelės, atvykimą į galinę maršruto stotelę ir grįžtamąjį atvykimą į pradinę maršruto stotelę.

Neįvykdytas reisas – reiškia atvejį, kai transporto priemonė neatlieka pilno reiso, t. y. neišvyksta iš maršruto pradinės stotelės, neatvyksta į maršruto galinę stotelę arba negrįžta į maršruto pradinę stotelę.

Patikrinimo ataskaitos „UAB
„Vilniaus viešasis transportas“
paslaugų teikimo vertinimas“
2 priedas

Duomenys apie autobusų ir troleibusų suplanuotų reisų vykdymą

Mėnuo	2021 metai			2022 metų I pusmetis				
	Suplanuota reisų (skaičius)	Įvykdyta reisų (skaičius)	Neįvykdyta reisų* (skaičius)	Suplanuota reisų (skaičius)	Įvykdyta reisų (skaičius)	Neįvykdyta reisų		
						Iš viso (skaičius)	Iš jų, reisai, už kurių neįvykdymą taikytos baudos	
					Skaičius		Neįvykdymo procentas	
Sausis	83 035	82 738	297	109 335	107 316	2 019	1 455,5	1,3
Vasaris	78 706,5	78 465,5	241	95 222,5	94 857,5	365	85,0	0,1
Kovas	89 488,5	89 368,5	120	111 688,5	111 382,5	306	0	0
Balandis	87 915	87 777,5	137,5	108 320	108 075,5	244,5	0	0
Gegužė	93 233	93 078	155	113 571,5	113 052	519,5	129	0,1
Birželis	92 050,5	91 749	301,5	106 100	104 208	1892	1 383	1,3
Liepa	94 284	94 063,5	220,5	x	x	x	x	x
Rugpjūtis	95 011	94 799	212	x	x	x	x	x
Rugsėjis	110 668	110 209	459	x	x	x	x	x
Spalis	113 341,5	113 053	288,5	x	x	x	x	x
Lapkritis	109 451	109 112,5	338,5	x	x	x	x	x
Gruodis	114 917,5	114 173,5	744	x	x	x	x	x
Viso	1 162 101,5	1 158 587	3 514,5	644 237,5	638 891,5	5 346	3 052,5	0,47

*Vežėjui netaikomos baudos pagal Keleivių vežimo vietinio reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugų sutarties 1.3.3 punktą. Reiso neįvykdymas pateisinamas (t. y. Vežėjui netaikomos baudos), kai reiso vykdymo metu įvyko bet kuris iš išvardytų įvykių, dėl kurių neįmanoma tęsti reiso, su sąlyga, kad Vežėjo vairuotojas praneša Įgaliotos įstaigos Eismo valdymo centrui apie nurodytas aplinkybes:

1.3.3.1. transporto priemonės ar Vežėjui privalomos įrangos sugadinimas, sunaikinimas ar netinkamas veikimas ne dėl Vežėjo kaltės ar jam priskirtinų priežasčių;

1.3.3.2. kai keliamas pavojus keleivių arba eismo saugumui (pvz. riaušės, muštynės, vagystė, transporto priemonės užteršimas kenksmingomis medžiagomis, keleivio ar vairuotojo mirtis, liga, avarija);

1.3.3.3. įvyko eismo įvykis, kuriame dalyvavo transporto priemonė, įvykęs ne dėl transporto priemonės vairuotojo kaltės;

1.3.3.4. Eismo valdymo centras užfiksavo eismo spūstis dėl kurių transporto priemonė neatvyko nustatytu laiku.

Patikrinimo ataskaitos „UAB
 „Vilniaus viešasis transportas“
 paslaugų teikimo vertinimas“
 3 priedas

Duomenys apie autobusų ir troleibusų vairuotojų neišvykimo į reišus priežastis

Mėnuo	2022 m. I pusmetis				
	Suplanuota reišų (skaičius)	Neįvykdyta reišų, už kurių neįvykdymą taikytos baudos (skaičius)	Sirgusių vairuotojų skaičiaus vidurkis	Nušalintų nuo darbo vairuotojų skaičiaus vidurkis	Atostogavusių vairuotojų skaičiaus vidurkis
Sausis	109 335	1 455,5	152	10	68
Vasaris	95 222,5	85,0	186	0,4	53
Kovas	111 688,5	0	116	0	51
Balandis	108 320	0	84	0,1	67
Gegužė	113 571,5	129	87	0,1	101
Birželis	106 100	1 383	77	0	171

Patikrinimo ataskaitos „UAB
„Vilniaus viešasis transportas“
paslaugų teikimo vertinimas“
4 priedas

Duomenys apie autobusų ir troleibusų vairuotojų pareigybių užimtumą

Data	Patvirtintas pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Laisvų pareigybių skaičius
2021 m. sausio 1 d.	1444	1328,5	115,5
2021 m. gruodžio 31 d.	1444	1236	208
2022 m. sausio 1 d.	1444	1235	209
2022 m. birželio 30 d.	1444	1199,75	244,25

Patikrinimo ataskaitos „UAB
„Vilniaus viešasis transportas“
paslaugų teikimo vertinimas“
5 priedas

Duomenys apie 2022 m. I pusmetį dirbusius vairuotojus ir viršvalandinį darbą

Mėnuo	Faktiškai dirbusių autobusų ir troleibusų vairuotojų skaičius	Dirbtų viršvalandžių skaičius
Sausis	1233	12 512,85
Vasaris	1229	11 985,4
Kovas	1225	9 803,31
Balandis	1222	11 925,13
Gegužė	1216	10 327,03
Birželis	1208	13 085,92